

Základná škola, Palešovo námestie 9,
053 04 Spišské Podhradie

INOVOVANÝ ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM
pre 1. a 2. stupeň

Príloha na školský rok 2022/2023

Motto Školského vzdelávacieho programu:

***„Múdrost' a vzdelanosť zachovaná po predkoch a vštepovaná
a prijímaná s láskou prostredníctvom múdrosti, ktorú nám
zachovali predkovia v meste pod Spišským hradom“***

.....

Ing. Eva Grigerová
riaditeľka školy

Názov školy	Základná škola
Druh školy	štátna
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk
Názov programu	INOVOVANÝ ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM pre 1. a 2. stupeň – príloha na školský rok 2022/2023
Platnosť iŠkVP	Od 1.9.2015
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – Primárne vzdelávanie ISCED 2 – Nižšie sekundárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	ISCED 1: 4 roky doklad: vysvedčenie s doložkou ISCED 2: 5 rokov doklad: vysvedčenie s doložkou
Forma štúdia	denná
Riaditeľ školy	Ing. Eva Grigerová
IČO školy	37873814
Kontakty	0534541172, direktor@zspalnam.sk ; www.zspalnam.sk ; www.zspalnam.edupage.org
ZRIAĐOVATEĽ:	
Názov	MESTO SPIŠSKÉ PODHRADIE
Adresa	Mariánske nám. 37, Spišské Podhradie
Kontakty	☎ 053/4195112 e-mail: info@spisskepodhradie.sk web.: www.spisskepodhradie.sk

Obsah

Učebný plán pre I. stupeň.....	3
Učebný plán pre nižšie stredné vzdelávanie.....	5
Novovytvorený predmet - Viem čo zjem	8
Inkluzívne vzdelávanie	13
Vyjadrenie Rady školy.....	26

Učebný plán pre I. stupeň

Schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 6. 2. 2015 pod číslom 2015-5130/1760:1-10A0 ako súčasť Štátneho vzdelávacieho programu pre základné školy s platnosťou od 1. 9. 2015.

Úprava učebného plánu schválená na PR 31.08.2022
Učebný plán v školskom roku 2022/2023 platí pre 1. – 4. ročník

Vzdelávacia oblasť	Predmety	1. ročník		2. ročník		3. ročník		4. ročník		Σ	Σ
		Počet hodín	Voľné hodiny	Počet hodín	Voľné hodiny	Počet hodín	Voľné hodiny	Počet hodín	Voľné hodiny		
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	9		8		7		7		31	
	Rozvoj čitateľskej gramotnosti				1		1		1		3
	Anglický jazyk		1		1	3		3		6	2
	Rozvoj špecifických funkcií		1		1		1		1		4
Človek, príroda, spoločnosť	Prvouka	1		2						3	
	Prírodoveda					1		2		3	
	Vlastiveda					1		2		3	
Človek a hodnoty	Náboženská/etická výchova	1		1		1		1		4	
Matematika a	Matematika	4	1	4		4	1	4		16	2

práca s informáciami	Informatika				1	1		1		2	1
Človek a svet práce	Pracovné vyučovanie					1		1		2	
Umenie a kultúra	Výtvarná výchova	2		2		1		1		6	
	Hudobná výchova	1		1		1		1		4	
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	2		2		2		2		8	
Spolu		20	2+1	20	3+1	23	2+1	25	1+1	88	8+4
Spolu v ročníku		22+1		23+1		25+1		26+1		96+4	

Učebný plán pre nižšie stredné vzdelávanie

Schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 6. 2. 2015 pod číslom 2015-5130/1760:1-10A0 ako súčasť Štátneho vzdelávacieho programu pre základné školy s platnosťou od 1. 9. 2015.

V školskom roku 2022/2023 sa bude v 7. ročníku vyučovať podľa variantu A – jeden cudzí jazyk
(schválené pedagogickou radou 31.08.2022)
Učebný plán platný pre 5. – 9.ročník

Vzdelávacia oblasť	Predmety	5. ročník		6. ročník		7. ročník				8. ročník				9. ročník				5. – 9. r.			
		Poč et hod.	Volit eľné hod.	Poč et hod.	Volit eľné hod.	Poč et hod.	Volit eľné hod.	Poč et hod.	Volit eľné hod.	Poč et hod.	Volit eľné hod.	Poč et hod.	Volit eľné hod.	Poč et hod.	Volit eľné hod.	+	Volit eľné hod.	Σ	Σ	Σ	Σ
		A		B		A		B		A		B		A		B		A	A	B	B
Jazyk a komunikáci a	Slovenský jazyk	5		5		4	1	4	1	5		5		5		5		24	1	24	1
	Anglický jazyk	3	1	3		3		3		3		3		3		3		15	1	15	1
	Nemecký jazyk								2				2				2			0	6
	Rozvíjanie špecifických funkcií		1		1		1		1		1		1		1		1		5		5
Človek a príroda	Fyzika			2		1	1	1		2		2		1	1	1	1	6	2	6	1
	Chémia					2		2		2		2		1		1	1	5	1	5	1
	Biológia	2		1	1	2		2		1	1	1		1	1	1		6	3	7	0
	Viem čo zjem		1															1			1
Človek a spoločnosť	Dejepis	1		1	1	1		1		1		1		2		2		6		6	
	Geografia	2		1	1	1	1	1		1	1	1		1	1	1		6	4	6	3
	Občianska			1		1		1		1		1		1		1		4		4	

	náuka																				
Človek a hodnoty	Etická / náboženská výchova	1		1		1		1		1		1		1		1		5		5	
Matematika a práca s informáciami	Matematika	4	1	4	1	4	1	4	1	4	1	4	1	5		5		21	4	21	4
	Informatika	1		1		1		1		1		1			2		1		4	2	4
Človek a svet práce	Technika	1		1		1		1		1		1		1		1		5		5	
Umenie a kultúra	Hudobná výchova	1		1		1		1		1		1						4		4	
	Výtvarná výchova	1		1		1		1		1		1		1		1		5		5	
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	2		2		2		2		2		2		2		2		10		10	
Spolu		24	3+ 1	25	4+ 1	26	4+ 1	26	4+1	27	3+ 1	27	3+ 1	25	5+ 1	25	5+ 1	127		127	
																		19+5		19+5	
Spolu v ročníku		27 +1		29+1		30+1		30+1		30+1		30+1		30+1		30+1		151		151	

Poznámková časť

<p>1. Rozdelenie tried na skupiny a zriaďovanie skupín sa uskutočňuje v zmysle vyhlášky MŠVVaŠ SR č. 223/2022 Z. z. o základnej škole.</p> <p>TSV – v 5.- 9. ročníku je rozdelená na skupiny chlapcov a dievčat.</p> <p>THD – v 5. – 9. ročníku je rozdelená na skupiny s maximálnym počtom žiakov 17.</p> <p>Vo vyučovacom predmete technika riaditeľ školy zohľadní personálno-odborné a materiálno-technické podmienky školy tak, aby v každom ročníku boli zastúpené témy tematických celkov Technika a Ekonomika domácnosti.</p>
<p>2. Voliteľné (disponibilné) hodiny použije škola na dotvorenie školského vzdelávacieho programu. Voliteľné (disponibilné) hodiny je možné využiť na:</p> <ul style="list-style-type: none">a. vyučovacie predmety, ktoré rozširujú a prehlbujú obsah predmetov zaradených do štátneho vzdelávacieho programu;b. vyučovacie predmety, ktoré si škola sama zvolí a sama si pripraví ich obsah, vrátane predmetov vytvárajúcich profiláciu školy a experimentálne overených inovačných programov zavedených do vyučovacej praxe;c. vyučovacie predmety, ktorých obsah je doplnením vyučovacieho predmetu pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, ktorí nemôžu napredovať v rámci bežných vyučovacích hodín a ktorí postupujú podľa individuálnych vzdelávacích programov;d. špecifické vyučovacie predmety pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.
<ul style="list-style-type: none">a. v tabuľkeb. Anglický jazyk v 1. a 2. ročníku, Viem čo zjem v 5. ročníkud. RŠF
<p>4. Ak má škola vhodné podmienky na vyučovanie predmetu telesná a športová výchova, využije voliteľné (disponibilné) hodiny v primárnom vzdelávaní na posilnenie uvedeného predmetu.</p> <p>Nerozšírili sme vyučovanie telesnej výchovy z priestorových dôvodov.</p>
<p>5. Škola je povinná z rámca voliteľných hodín ponúknuť žiakom 7. – 9. ročníka ako druhý cudzí jazyk jeden z jazykov: francúzsky jazyk, nemecký jazyk, ruský jazyk, španielsky jazyk, taliansky jazyk podľa možností školy a záujmu žiakov, a to najmenej 2 vyučovacie hodiny týždenne.</p> <p>Ponúkame vo variante B učebných plánov vyučovanie nemeckého jazyka ako druhého cudzieho jazyka v 7. až 9. ročníku.</p>
<p>6. Škola môže pri tvorbe školského vzdelávacieho programu rozdeliť hodinové dotácie a vzdelávacie štandardy na celý stupeň vzdelávania pri zachovaní postupnosti jednotlivých vzdelávacích štandardov a celkového počtu vyučovacích hodín jednotlivých vyučovacích predmetov za predpokladu, že zachová ich vnútornú logickú štruktúru a zásadu veku primeranosti.</p> <p>Pri tvorbe ŠKVP vychádzali sme z návrhu štátneho RUP.</p>
<p>8. Pri prestupe žiaka prijímajúca škola v prípade zistených odlišností zohľadní žiakovi ich kompenzáciu spravidla v priebehu jedného školského roku.</p>
<p>9. Škola môže po prerokovaní v rade školy v školskom vzdelávacom programe stanoviť vyšší celkový počet hodín, najviac však na 108 hodín na 1. stupni a na 161 hodín na 2. stupni. Ak sa škola rozhodne zvýšiť počet hodín, tieto sú financované z vlastných zdrojov.</p> <p>Nenavýšili sme počet hodín.</p>

Novovytvorený predmet - Viem čo zjem

Názov predmetu	Viem čo zjem
Časový rozsah výučby	1 h týždenne; 33 hodín ročne
Ročník	piaty
Škola (názov, adresa)	Základná škola Palešovo námestie 9, 053 04 Spišské Podhradie
Stupeň vzdelania	nižšie sekundárne vzdelanie ISCED 2
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk
iné	

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Voliteľný vyučovací predmet - viem čo zjem sa sústreďuje na osvojenie základných pravidiel zdravého a vyváženého stravovania. Je zameraný na vybudovanie a upevňovanie hygienických návykov dôležitých pre zachovanie zdravia v súvislosti s potravinami a s ich manipuláciou v bežnom živote.

CIELE PREDMETU

Žiaci na veku primeranej úrovni

- získajú ucelenú predstavu o význame vyváženej a pestrej stravy,
- pochopia procesy spracovania jedla a využitia energie získanej zo stravy vo vzájomných súvislostiach,
- používajú správnu terminológiu na opísanie procesov a javov spojených s výživou človeka,
- získajú praktické informácie v súvislosti s hygienou potravín v bežnom živote,
- aplikujú osvojené vedomosti a spôsobilosti na podporu svojho zdravia,
- získajú informácie o rizikách nevhodného stravovania,

- plánujú, uskutočňujú, zaznamenávajú a vyhodnocujú jednoduché pozorovania a pokusy,
- chránia prírodu a šetria potraviny,
- plánujú a realizujú jednoduché projekty v oblasti výživy,
- prezentujú a obhajujú výsledky svojej práce.

OBSAH PREDMETU

1. Vyvážená strava
2. Pitný režim
3. Ovocie a zelenina
4. Riziká nevhodného stravovania
5. Energia
6. Hygiena potravín

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

1. VYVÁŽENÁ STRAVA

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none">✓ vysvetliť, prečo telo človeka potrebuje živiny,✓ odlíšiť základné funkcie jednotlivých živín na veku primeranej úrovni,✓ identifikovať potraviny obsahujúce „zdravé a nezdravé tuky“,✓ vysvetliť (na veku primeranej úrovni), prečo máme niektoré potraviny konzumovať obmedzene,✓ aplikovať vedomosti o vyváženej strave pri nakupovaní a stravovaní,✓ zostaviť jednoduchý jedálny lístok, v ktorom je akceptovaná požiadavka vyváženej stravy.	<p>vyvážená strava živiny sacharidy (jednoduché, zložené), cukry tuky bielkoviny minerálne látky vitamíny voda</p>

2. PITNÝ REŽIM

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none">✓ vysvetliť význam a funkcie vody v tele človeka,✓ identifikovať podmienky, od ktorých závisí potrebné denné množstvo prijatých tekutín,✓ vypočítať, koľko tekutín by mal prijať za jeden deň,✓ naplánovať denný pitný režim,✓ spozorovať možný prejav nedostatku tekutín na veku primeranej úrovni,✓ vybrať vhodné nápoje do svojho pitného režimu,✓ odlíšiť potraviny s obsahom väčšieho/menšieho množstva vody,✓ za pomoci učiteľa naplánovať, realizovať a vyhodnotiť prieskum o pitnom režime žiakov/súrodencov/rodičov.	<p>pitný režim, denný pitný režim voda – zložka tela človeka dýchanie, potenie, vylučovanie pot, moč regulácia telesnej teploty hydratácia, nedostatok tekutín</p>

3. OVOCIE A ZELENINA

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none">✓ vysvetliť význam ovocia a zeleniny pre telo človeka,✓ odlíšiť lokálne a dovážané potraviny,✓ posúdiť výhody konzumácie sezónnych potravín,✓ posúdiť výhody konzumácie lokálnych potravín,✓ aplikovať vedomosti o ovocí a zelenine pri príprave optimálnej sezónnej desiaty/jedla v priebehu dňa,✓ naplánovať a uskutočniť prieskum o konzumácii ovocia a zeleniny žiakov,✓ zaznamenať, vyhodnotiť a prezentovať informácie získané v prieskume.	<p>ovocie zelenina potraviny lokálne potraviny dovážané potraviny sezónne</p>

4. RIZIKÁ NEVHODNÉHO STRAVOVANIA

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none">✓ spozorovať konzumáciu nadmerného alebo veľmi malého množstva jedla u seba/súrodencov/rodičov,✓ vysvetliť niektoré dôvody poruchy príjmu potravy na veku primeranej úrovni,✓ argumentovať o význame pravidelnej pohybovej aktivity v súvislosti s obezitou,✓ posúdiť na veku primeranej úrovni vplyv nedostatku pohybu na ľudské telo,✓ aplikovať poznatky o rizikách nevhodného pitného režimu vo svojom stravovaní,✓ navrhnuť pravidelnú pohybovú aktivitu vo svojom dennom režime.	<p>prejedanie hladovanie poruchy príjmu potravy aktívny pohyb pitný režim 5 P životného štýlu – pravidelnosť, primeranosť, pohyb, pitný režim, pestrosť</p>

5. ENERGIA

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none">✓ porovnať základné živiny ako zdroje energie pre telo človeka,✓ jednoducho odlíšiť množstvo energie, ktoré spotrebuje telo človeka v závislosti od pohlavia, hmotnosti, veku,✓ vysvetliť na veku primeranej úrovni vplyv nevyužitej energie na zdravie človeka,✓ zdôvodniť význam pohybu v súvislosti s ukladaním nevyužitej energie v tele človeka.	<p>energia, zdroje energie sacharidy jednoduché, zložené tuky rastlinné, živočíšne bielkoviny rastlinné, živočíšne kilojoule (kJ) životný štýl</p>

6. HYGIENA POTRAVÍN

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none">✓ dodržiavať správne hygienické postupy pri manipulácii s potravinami,✓ správne uskladniť rôzne potraviny v chladničke i mimo nej,✓ odlíšiť potraviny čerstvé, trvanlivé, pokazené,✓ nájsť na obale tabuľku zloženia potravín a prídavné látky,✓ posúdiť dátum spotreby konkrétnych potravín podľa jeho vyznačenia na obale,✓ dodržiavať správne hygienické návyky v súvislosti s prevenciou ochorení.	<p>hygiena, hygienické návyky potraviny, trvanlivé potraviny nečistoty, baktérie, plesne, jedovaté látky zloženie potravín, tabuľka zloženia potravín, vitamíny, dátum spotreby, prídavné látky manipulácia s jedlom prevencia ochorení, prenášač ochorenia</p>

Inkluzívne vzdelávanie

Vymedzenie cieľov, poslania a zamerania školy

Cieľ, poslanie a zameranie školy vychádza z princípov výchovy a vzdelávania v § 3 zákona 245/2008. V rámci týchto princípov sa naša škola hlási aj k princípom inkluzívneho vzdelávania (§3 písm. d), ktoré je uskutočňované na základe rovnosti príležitostí, rešpektovania výchovno-vzdelávacích potrieb, individuálnych osobitostí a aktívneho zapojenia všetkých žiakov do výchovy a vzdelávania. A nielen žiakov, ale aj každého človeka v školskom prostredí – t. j. rodičov i zamestnancov v spolupráci so zriaďovateľom, radou školy, centrom poradenstva a prevencie a ďalšími externými organizáciami.

System podpory a práce postavený na rozvoji človeka v školskom prostredí vychádza z podporných úrovní 1. – 5. stupňa definovaných v § 131 školského zákona a bližšie popísaných ministerstvom školstva najmä v podpornej úrovni 1. stupňa (ISCED 1) a 2. stupňa (ISCED 2). To zahŕňa premenu školy na učiace sa spoločenstvo, demokratické prostredie s kritickým myslením, budovanie zdravých vzťahov či kultúry rešpektu a úcty. Úlohy zamestnancov sú síce rôzne, ale vzájomne sa dopĺňajú, prelínajú a smerujú ku komplexnému rozvoju človeka. Pedagogický zbor, ktorý pôsobí v podpornej úrovni 1. stupňa a 2. stupňa najbližšie k žiakom ako kľúčová vzťahová osoba, je v našej škole doplnený o **školský podporný tím**, ktorý intenzívne napomáha podpore vzťahov pedagogických zamestnancov a rodičov na ceste k žiakom. Takýto tím je zložený z odborných zamestnancov a niektorých pedagogických, ktorí spoločne vytvárajú tímovú prácu v školskom prostredí.

Od školského roku 2022/2023 nastúpila naša škola na **cestu k inkluzívnemu vzdelávaniu** otvorením sa pre nové profesie a činnosti so snahou budovať inkluzívnu klímu a kultúru.

Inkluzívna cesta je zameraná na:

- podporu každého žiaka, ale aj učiteľa a rodiča v tom, čo potrebuje k svojmu rastu,
- poskytovanie komplexnej podpory na škole prostredníctvom **školského podporného tímu** – najmä ako prevencia a včasné vyhľadávanie a riešenie problémov,
- budovanie vzťahového trojuholníka dieťa, rodič a učiteľ,
- zameranie viac na formatívne hodnotenie a reflexiu.

Naša škola je otvorená pre vzdelávanie všetkých žiakov v rozsahu a kvalite zodpovedajúcej individuálnym potrebám žiaka, triedy a školy. Pri práci využívame inkluzívny prístup, aby každé dieťa bolo vnímané ako jedinečné a necítilo sa odmietané. Chceme tak zabezpečiť ústavný rovný prístup k vzdelávaniu pre všetkých žiakov, primeraný rozvoj ich schopností, dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a ich primeraného začlenenia do spoločnosti.

Školský podporný tím

Na škole pracuje aj **školský podporný tím** (ďalej len „ŠPT“) zložený zo školského špeciálneho pedagóga, špeciálnych pedagógov – (ktorí vykonávajú špeciálnopedagogickú podporu pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v predmete – rozvoj špecifických funkcií), kariérového poradcu, výchovného poradcu a pedagogických asistentov. Pedagogický asistent podľa požiadaviek učiteľa, vytvára rovnosť príležitostí vo výchove a vzdelávaní, pomáha dieťaťu, žiakovi alebo skupine detí alebo žiakov pri prekonávaní informačných, jazykových, zdravotných, sociálnych alebo kultúrnych bariér. Činnosť tohto tímu sa riadi § 131 školského zákona a § 21n. a § 84a) zákona 138/2019 o pedagogických a odborných zamestnancoch, procesnými, výkonovými a obsahovými štandardami i popísanými úrovňami podpory, predovšetkým však podporné úrovne 1. (ISCED1) a 2. (ISCED) stupňa, ale aj metodickými usmerneniami VÚDPaPu (napr. ŠPT, 2022). Tento tím veľmi úzko spolupracuje a je metodicky usmerňovaný centrom poradenstva a prevencie (ďalej len „CPPPaP, SCŠPP“). V škole tím úzko spolupracuje s triednymi učiteľmi, predmetovými učiteľmi, vedením školy, vychovávateľmi, rodičmi a žiakmi.

Členovia tímu majú príslušnú kvalifikáciu a špecializované vzdelávania určené na výkon svojich funkcií a poskytujú žiakom, rodičom a učiteľom rozličné podporné služby, riadia sa platnou legislatívou, pracovnou náplňou, školským vzdelávacím programom a metodickým usmerňovaním centra poradenstva a prevencie v našom okrese. Pôsobenie týchto zamestnancov je plne v súlade s cieľmi výchovy a vzdelávania, so školským zákonom a najlepším záujmom dieťaťa. A hoci samotná činnosť tímu nepodlieha špeciálnemu súhlasu rodičov tak ako je to napríklad v rezorte zdravotníctva, predsa jeho činnosť je podporná, partnerská a otvorená s vysokým štandardom etiky a transparentnosti a informačnou povinnosťou vo vzťahu k rodičom. Držíme sa zásady, že rodič je partner školy a je nielen informovaný, ale aj priamo zapojený do podpory dieťaťa.

ŠPT realizuje za pomoci špeciálneho pedagóga špeciálnopedagogickú podporu pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (ďalej len ŠVVP) priamo v ich IVP:

1. Špecifický vyučovací predmet ROZVOJ ŠPECIFICKÝCH FUNKCIÍ (ďalej len RŠF) je jedna z foriem podpory detí so ŠVVP, ktorí majú špecifické vývinové poruchy učenia (ďalej len VPU) a vyučuje sa v časovej dotácii 1 hodina týždenne. Cieľom predmetu RŠF je v maximálnej miere podporiť rozvoj špecifických funkcií ako predpokladu k úspešnému zvládnutiu čítania, písania a počítania. Cieľom špeciálnopedagogickej reedukácie je zmierniť VPU a eliminovať edukačné nedostatky, ktoré z nich vyplývajú. Sekundárnym cieľom RŠF je prevencia vzniku porúch správania ako následku neúspechu v komunikácii a v osvojovaní si gramotnosti. V širšom meradle podporuje RŠF sociálnu a edukačnú adaptáciu a integráciu žiakov s VPU do spoločnosti. Čiastkové ciele a obsah špecifického vyučovacieho predmetu RŠF vychádzajú zo psychologickkej, špeciálnopedagogickej a logopedickej diagnostiky.

2. Špecifický vyučovací predmet ROZVÍJANIE KOMUNIKAČNEJ SCHOPNOSTI A SOCIÁLNYCH ZRUČNOSTÍ (ďalej RKSaSZ) bol vytvorený pre potreby žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami (bez mentálneho postihnutia) a vyučuje sa v časovej dotácii 1 hodina týždenne. Cieľom špecifického vyučovacieho predmetu rozvíjanie komunikačnej schopnosti a sociálnych zručností je vytvorenie, resp. rozvíjanie komunikačnej schopnosti s atribútmi prostredku vyjadrovania potrieb, nadväzovania kontaktov, ako aj výmeny informácií a vo vyšších ročníkoch, resp. v prípade menšej miery autizmu, aj vyjadrovanie vlastných

emocionálnych stavov a ich „čítanie“ zo správania iných ľudí, a najmä následná schopnosť prispôsobenia vlastného správania vnímaným informáciám verbálneho aj neverbálneho charakteru. Na každom stupni vyučovania predmetu, nezávisle od spôsobu komunikácie dieťaťa, je potrebné rozvíjanie existujúcich schopností komunikácie v zmysle sociálnej komunikácie, ich posúvanie na vyššiu vývinovú úroveň a generalizácia naučených schopností na nové situácie, nový kontext. Všeobecným cieľom predmetu, ktorý sa prelína každým ročníkom je rozširovanie funkčnej komunikácie v kategóriách: žiadanie osobných potrieb, reakcie na správanie iných ľudí, komentovanie, žiadanie informácií, vyjadrovanie pocitov, vyjadrovanie prosociálnych postojov. Sekundárnym cieľom špecifického predmetu je zmierňovanie prejavov problémového správania.

Hlavnými oblasťami podpory sú v súlade s § 131 školského zákona prevencia, výchovné a kariérové poradenstvo, rozvoj inkluzívneho vzdelávania, orientačná diagnostika, intervencia a krízová intervencia, reedukácia a metodická podpora a poradenstvo pedagogickým zamestnancom, rodičom alebo žiakom. To môže zahŕňať preventívne programy a aktivity v triedach zamerané na zlepšenie klímy, mediáciu po konflikte alebo ťaživej situácii, podpora učiteľa počas vyučovania, depistáže pri zápisoch alebo v prvých ročníkoch, besedy, diskusie a vzdelávanie pre rodičov a zamestnancov, účasť na rodičovských združeniach a ďalšie. Práca a činnosť týchto zamestnancov je riadnou súčasťou výchovno-vzdelávacej činnosti a naplňania cieľov výchovy a vzdelávania.

Škola na podporu **výchovno-vzdelávacích potrieb** žiakov podľa § 2 h) školského zákona poskytuje podporu všetkým žiakom a to tak, že *zabezpečuje podmienky, organizáciu a realizáciu výchovno-vzdelávacieho procesu spôsobom, ktorý primerane zodpovedá potrebám telesného, psychického a sociálneho vývinu žiakov v úzkej spolupráci so ŠPT:*

- a) poskytuje všetkým žiakom podporu na podpornej úrovni 1.(ISCED1) a 2.(ISCED2) stupňa, ako sú preventívne programy, ranné kruhy, pravidelné elektronické aj osobné konzultácie rodičov s učiteľmi, kariérové poradenstvo,
- b) pravidelne sleduje a realizuje skrining dochádzky, prospechu a správania žiakov cez prístup ŠPT do internetovej žiackej knižky a triednej knihy, prinášanie systémových návrhov pre zlepšenie, špecifické sledovanie rizikových faktorov ako je adaptácia žiakov prvého ročníka ZŠ, prechod na druhý stupeň ZŠ, prestup alebo odchod žiaka, obdobie dospievania,
- c) umožňuje všetkým žiakom prístup k ŠPT a jeho službám, keď to v priebehu celej školskej dochádzky žiak alebo rodič potrebuje pre individuálnu podporu v kríze, životných ťažkostiach alebo na vlastný rozvoj svojho potenciálu,
- d) umožňuje prácu v škole a triedach aj zamestnancom CPPPaP, SCŠPP pri preventívnej činnosti, krízovej intervencii, skriningu i spolupráci na podpore detí a rodičov v úzkej súčinnosti so ŠPT,
- e) informuje rodičov, žiakov a zamestnancov cez webovú stránku školy, nástenky, internetovú žiacku knižku o ďalšej podpornej činnosti.

Škola zároveň poskytuje špecifickú podporu aj žiakom, ktorí podľa § 2 i) majú **špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby**, ktoré naplňajú formou školskej integrácie. Tá sa realizuje:

- v podmienkach **všeobecnej podpory** s využitím všeobecných podporných mechanizmov školského vzdelávacieho programu, keď učitelia vytvárajú v triedach takú atmosféru spolupráce, slobody a zodpovednosti, podpory a diferencovaného prístupu v hodnotení a metódach, že žiak dokáže účinne napredovať bez ďalších úprav,
- v rámci vytvárania **Individuálneho vzdelávacieho programu** podľa § 7a) školského zákona, pričom sa realizuje *úpravou podmienok, obsahov, foriem, metód a prístupov vo výchove a vzdelávaní, uplatnenie ktorých je nevyhnutné na rozvoj schopností alebo osobnosti žiaka, aby dosiahol primeraný stupeň vzdelania a začlenenie do spoločnosti.*
- spolupracuje s ďalšími subjektami a sieťuje sa s CPPPaP, SCŠPP, políciou, sociálnou kuratelou, lekármi a ďalšími organizáciami pre komplexnejšiu podporu všetkých detí.

Individuálny vzdelávací program dopĺňa a upravuje tento školský vzdelávací program a zahŕňa:

- a) Vyšetrenie v centre poradenstva a prevencie (zväčša na odporúčanie ŠPT a triedneho učiteľa) a stanovenie ŠVVP a následných odporúčaní úprav.
- b) Vypracovanie formálneho dokumentu v súčinnosti s triednym učiteľom a súhlasom rodiča.
- c) Úzku spoluprácu a spoločné konziliárne stretnutia podľa potreby rodiča, žiaka, učiteľa, prípadne asistenta, ak pôsobí v triede a člena ŠPT v prepojení na odporúčania centra poradenstva a prevencie.
- d) Žiak má možnosť využiť aj dodatočnú špeciálno-pedagogickú starostlivosť v priestoroch školy v pravidelných intervaloch alebo podľa dohody individuálne alebo skupinovo.
- e) Zabezpečenie alebo odporúčanie špeciálnych pomôcok, učebných textov a i. počas vyučovania.
- f) Úpravy rozvrhu, čiastočné a dočasné oslobodenie od dochádzania do školy, úprava a zmena systému hodnotenia alebo nehodnotenie v predmetoch.
- g) Žiakovi so zdravotným znevýhodnením, ktorý je oslobodený od povinnosti dochádzať do školy a jeho zdravotný stav mu neumožňuje vzdelávať sa, sa vzdelávanie neposkytuje do pominutia dôvodov, a to na základe písomného odporúčenia všeobecného lekára pre deti a dorast a písomného odporúčenia zariadenia poradenstva a prevencie podľa § 19 školského zákona (5).
- h) *Individuálny vzdelávací program obsahuje úpravy jednotlivých častí školského vzdelávacieho programu podľa špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb dieťaťa alebo žiaka, najmä úpravu obsahu, metód, foriem alebo spôsobu hodnotenia a spolupráce s odbornými zamestnancami.*

Úpravy externého testovania pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami podľa § 12 vyhláška č. 223/2022 Z. z.

Pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami možno upraviť podmienky externého testovania. Úpravy externého testovania sa týkajú najmä:

- a.) predĺženia časového limitu pri riešení úloh,
- b.) zmeny znenia niektorých úloh,
- c.) grafického vzhľadu alebo zmeny formátu zadaní úloh s použitím rôznych veľkostí písma, zmenenej štruktúry textu, využitím inej možnosti záznamu odpovede alebo počúvania vstupného textu,
- d.) použitia kompenzačných pomôcok,
- e.) prítomnosti tlmočníka posunkovej reči, pedagogického asistenta, zdravotníckeho pracovníka alebo školského špeciálneho pedagóga.

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami má počas externého testovania žiakov základnej školy také úpravy, aké mal počas vzdelávania sa v základnej škole. Pedagogický zamestnanec alebo odborný zamestnanec základnej školy poverený riaditeľom koordinovaním externého testovania žiakov základnej školy v príslušnej základnej škole uvedie pri prihlásení žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami len úpravy, ktoré žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami objektívne potrebuje.

Základné zásady vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením v bežných triedach základnej školy – inkluzívne vzdelávanie

Dodatok č. 11, ktorým došlo k zmene a zosúladieniu štátnych vzdelávacích programov pre primárne a nižšie stredné vzdelávanie a rámcových učebných plánov pre ZŠ s vyučovacím jazykom slovenským, pre ZŠ s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny a pre ZŠ s vyučovaním jazyka národnostnej menšiny so znením školského zákona a vyhlášky o základnej škole; schválený Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky pod číslom 2022/10162:2-A2140:

- Ktorý schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 20. 7. 2022 pod číslom 2022/18142:1-A2140 pre PRIMÁRNE VZDELÁVANIE – 1. STUPEŇ ZÁKLADNEJ ŠKOLY s platnosťou od 1. 9. 2022.
- Ktorý schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 20. 7. 2022 pod číslom 2022/18144:1-A2140 pre NIŽŠIE STREDNÉ VZDELÁVANIE – 2. STUPEŇ ZÁKLADNEJ ŠKOLY s platnosťou od 1. 9. 2022.

Podľa Prílohy č.2 k Dodatku – č. 11, kapitola 7 – Osobitosti a podmienky na výchovu a vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v súlade princípmi inkluzívneho vzdelávania.

Základná škola zabezpečuje podmienky na vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami tak, aby mali rovnocenný prístup vo vzdelávaní, a

to v zmysle § 94 ods. 1 a § 2 písmeno s) zákona č. 245/2008 Z. z. v školskej integrácii, t. j. v triede alebo výchovnej skupine spolu s ostatnými deťmi alebo žiakmi školy.

Vzdelávanie žiakov s vývinovými poruchami učenia (ďalej VPU) v základnej škole

Patria sem žiaci, ktorí majú diagnostikované špecifické vývinové poruchy učenia (VPU). Medzinárodná klasifikácia chorôb, 10. revízia (MKCH-10) rozlišuje: F 81.0 špecifickú poruchu čítania (u nás označovanú termínom **dyslexia**), F 81.1 špecifickú poruchu hláskovania (doslovný preklad z angl. spelling disorder, u nás ju nazývame **dysortografia**), F 81.2 špecifickú poruchu aritmetických schopností (**dyskalkúlia**), F 81.8 iné vývinové poruchy školských zručností (uvádza sa **dysgrafia**).

Podmienky výchovy a vzdelávania žiakov s VPU v školskej integrácii:

- zabezpečenie odborného prístupu pri výchove a vzdelávaní žiakov s VPU z hľadiska obsahu, foriem a metód vzdelávania a hodnotenia,
- materiálneho zabezpečenia špeciálnopedagogickými a kompenzačnými pomôckami,
- personálneho zabezpečenia odborným servisom školského špeciálneho pedagóga, asistenta učiteľa a spoluprácou s SCŠPP a CPPPaP,
- individuálnej špeciálnopedagogickej podpore so špeciálnym pedagógom podľa potrieb žiaka v rámci predmetu: Rozvíjania špecifických funkcií.

Vo výchovno-vzdelávacom procese učiteľ zohľadňuje špecifiká osobnosti a poznávacích procesov žiaka s VPU, ktoré môžu byť prítomné, napr.:

- ťažkosti pri niektorých myšlienkových operáciách,
- pomalé tempo zapamätávania a narušenie pamäti,
- motorická instabilita,
- nedostatky vo vývine psychomotorických zručností,
- znížená miera koncentrácie a vytrvalosti pozornosti,
- neadekvátne emocionálne reakcie,
- zvýšená unaviteľnosť,
- znížená sebadôvera,
- nerovnomerné výkony a i.

K zmierneniu prejavov a dôsledkov vyššie uvedených negatívnych vplyvov na vzdelávanie v triede zabezpečí vyučujúci žiakovi nasledujúce podmienky:

- umiestni žiaka v triede tak, aby mohol vnímať výklad učiteľa všetkými zmyslami,
- do lavice posadí žiaka s takým spolužiakom, ktorý bude schopný a ochotný v prípade potreby pomôcť,
- v prípade potreby k práci so žiakom spolupracuje so špeciálnym pedagógom,
- pracovný postup vo výchovno-vzdelávacom procese konzultuje so školským špeciálnym pedagógom,
- pri práci so žiakom používa vhodné pomôcky (po dohode so špeciálnym pedagógom) a učí ho s nimi pracovať aj samostatne,

- a ďalšie podmienky podľa konkrétnych odborných odporúčaní (z poradenského zariadenia a školského špeciálneho pedagóga).

Pre porozumenie a osvojenie preberaného učiva učiteľ:

- používa efektívne stratégie učenia,
- pracuje s námetom v takom rozsahu, ktorý je primeraný veku a mysleniu žiaka, v individuálnych prípadoch konzultuje rozsah učiva so špeciálnym pedagógom,
- pri vyučovaní využíva skúsenosti žiaka a nadväzuje na tieto skúsenosti,
- nové pojmy vždy vysvetlí a objasní ich v rôznych súvislostiach,
- využíva názorný materiál a poskytuje žiakovi možnosť manipulácie s ním,
- nové učivo usporiada po krokoch a dodržiava postupnosť od jednoduchého k zložitejšiemu,
- systematicky sa venuje žiakovi individuálne, aby žiak postupne preberal celé učivo,
- poskytne žiakovi dostatok možností na precvičovanie a osvojenie učiva,
- priebežne si overuje ako žiak porozumel učivu alebo úlohe,
- pri skúšaní a overovaní vedomostí žiaka volí formu písanú, ústnu i praktickú – uprednostňuje tú formu, ktorú v aktuálnom čase, prípadne aj pre konkrétny druh úloh odporúča poradenské zariadenie,
- otázky a úlohy zadáva tak, aby žiak mohol odpovedať jednoznačne,
- pri skúšaní a hodnotení žiaka si overí, či žiak porozumel zadanej úlohe,

Pri vzdelávaní žiaka s VPU je nevyhnutná úzka spolupráca školy a rodiny, vytvorenie atmosféry spoločnej zodpovednosti a ujasnenia cieľov i postupov vedúcich k ich dosiahnutiu. V priebehu nižšieho sekundárneho vzdelávania je potrebné pomôcť žiakovi pri jeho profesionálnej orientácii a tým prispieť k jeho úspešnému sociálnemu začleneniu.

Vzdelávanie žiakov s mentálnym postihnutím (variant A) v základnej škole

Mentálne postihnutie (ďalej MP) má celosvetovo množstvo definícií a rôzne krajiny používajú aj rôznu terminológiu. Vo všeobecnosti však označujú stav charakterizovaný znížením intelektových schopností rozličného stupňa. Mnohé definície vychádzajú z aktuálne platnej Medzinárodnej klasifikácie chorôb – 10. revízie, ktorá používa termín mentálna retardácia (ďalej MR) alebo duševná zaostalosť a zahŕňa diagnózy F70 – F79. „ Za mentálnu retardáciu sa pokladá zastavenie alebo nedokončenie vývinu intelektu. Porucha sa prejavuje počas vývinovej periódy a charakterizuje je najmä poškodenie schopností patriacich k celkovej úrovni inteligencie, t.j. poznávacích, jazykových, pohybových a sociálnych schopností. Retardácia sa vyskytuje s inými psychickými či somatickými poruchami alebo bez nich“ (MKCH 10, 2022).

V špeciálnopedagogickej praxi používame najčastejšie termín mentálne postihnutie. Podľa Švarcovej (2006) mentálnym postihnutím nazývame trvalé zníženie rozumových schopností, ktoré vzniklo v dôsledku poškodenia mozgu. MP podľa autorky nie je choroba, ale trvalý stav spôsobený neodstrániteľnou nedostatočnosťou alebo poškodením mozgu. Stupne duševnej zaostalosti sa zvyčajne hodnotia štandardnými

testami kognitívnych schopností a výsledok sa vyjadruje tzv. inteligenčným kvocientom (ďalej IQ). Hodnoty tohto kvocientu sú vyjadrené číslom jednotným pre celý svet. Podľa MKCH 10 poznáme 4 stupne duševnej zaostalosti:

- mierna duševná zaostalosť (IQ 50 – 69),
- stredne ťažká duševná zaostalosť (IQ 35 – 49),
- ťažká duševná zaostalosť (IQ 20 – 34),
- hlboká duševná zaostalosť (IQ menej ako 20).
- K nim ešte MKCH 10 pridáva F78 iná duševná zaostalosť a F79 duševná zaostalosť bližšie neurčená.

Žiaci s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia (variant A) sú schopní používať jazyk účelne v každodennom živote, udržiavať konverzáciu a komunikovať bez výraznejších problémov, i keď sa ich reč vyvíja oneskorene. Je však obsahovo a rozsahovo chudobnejšia ako reč intaktných žiakov; je narušená po stránke obsahovej aj formálnej. Väčšina z nich je nezávislá pokiaľ ide o sebaobsľuhu a praktické manuálne zručnosti bežného života (hoci ich vývin je tiež oneskorený). Najmarkantnejšie problémy súvisia so vzdelávaním – mnohí z nich majú problémy s čítaním, písaním, počítaním. V porovnaní s normou majú problémy s učením, myslením, vnímaním, pozornosťou, pamäťou, abstrakciou, dedukciou, úsudkom, logickým myslením. Najvhodnejšia je pre nich edukácia zameraná na rozvíjanie ich schopností a kompenzáciu ich nedostatkov. Ich pracovná perspektíva je pomerne priaznivá –väčšina z nich sa dokáže realizovať v zamestnaní s prevahou jednoduchšej manuálnej činnosti.

Podmienky výchovy a vzdelávania žiakov s mentálnym postihnutím v školskej integrácii:

- zabezpečenie odborného prístupu pri výchove a vzdelávaní žiakov s mentálnym postihnutím z hľadiska obsahu, foriem a metód vzdelávania a hodnotenia,
- materiálneho zabezpečenia špeciálnopedagogickými a kompenzačnými pomôckami,
- personálneho zabezpečenia odborným servisom školského špeciálneho pedagóga, asistenta učiteľa a spoluprácou s SCŠPP.

Triedny učiteľ vytvára atmosféru akceptácie, tolerancie a spolupatričnosti žiaka s mentálnym postihnutím v triede. Naučiť žiakov triedy vnímať jeho inakosť ako súčasť ich bežného života, akceptovať jeho prejavy vyplývajúce z postihnutia. Posilňovať a upevňovať sociálne žiaduce správanie u všetkých žiakov v triede. Pripraviť učiteľov, žiakov a rodičov na vzdelávanie žiaka s mentálnym postihnutím v triede, na pomoc prekonávať bariéry s pochopením a osvojovaním učiva. Je potrebná spolupráca medzi triednym učiteľom, ostatnými učiteľmi, školským špeciálnym pedagógom a odborníkmi z poradenských zariadení. Táto tímová práca vyžaduje častejšiu a intenzívnu komunikáciu medzi účastníkmi vzdelávania žiaka s mentálnym postihnutím. Nezanedbateľná je spolupráca s rodičmi žiakov s mentálnym postihnutím. Úroveň rodičovskej starostlivosti a ich usmernenie v oblasti domácej prípravy, ich

oboznámenie s individuálnym vzdelávacím programom, s metódami a formami práce, prípadne ich účasť na vyučovacích hodinách je dôležitou súčasťou úspešnej integrácie týchto žiakov. Pri komunikácii so zákonným zástupcom odporúčame osobný, písomný, e-mailový i telefonický kontakt.

Vyučujúci žiakovi s mentálnym postihnutím:

- dáva zreteľné a jednoznačné inštrukcie,
- zadáva zakaždým len jednu úlohu a overí si, či jej zadaniu pochopil,
- rieši nové typy úloh najprv spoločne, rozdelí na menšie kroky,
- poskytne dostatok času na odpoveď a rešpektuje jeho pracovné tempo,
- zadáva častejšie úlohy s možnosťou označenia správnej odpovede, zriedkavejšie úlohy, ktoré vyžadujú samostatnú písomnú formuláciu odpovede,
- strieda činnosti a pracovné tempo,
- zaraďuje krátke relaxačné prestávky,
- vytvára podmienky pre pozitívne hodnotenie na upevnenie kladných zážitkov v triede,
- ocení aj malý úspech žiaka a tak ho motivuje k učeniu,
- kladie požiadavky, ktoré je schopný splniť vzhľadom na mentálne postihnutie,
- vytvára priestor pre časté opakovanie učiva s cieľom upevňovať získané vedomosti a zručnosti.

Pri vzdelávaní žiaka s mentálnym postihnutím variant A je nevyhnutná úzka spolupráca školy a rodiny, vytvorenie atmosféry spoločnej zodpovednosti a ujasnenia cieľov i postupov vedúcich k ich dosiahnutiu. V priebehu nižšieho stredného vzdelávania je potrebné pomôcť žiakovi pri jeho profesionálnej orientácii a tým prispieť k jeho úspešnému sociálnemu začleneniu.

Vzdelávanie žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami (bez mentálneho postihnutia) v základnej škole

Podmienky výchovy a vzdelávania žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami (bez mentálneho postihnutia) v školskej integrácii:

- zabezpečenie odborného prístupu pri výchove a vzdelávaní žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami (bez mentálneho postihnutia) z hľadiska obsahu, foriem a metód vzdelávania a hodnotenia,
- materiálneho zabezpečenia špeciálnopedagogickými a kompenzačnými pomôckami,
- personálneho zabezpečenia odborným servisom školského špeciálneho pedagóga, asistenta učiteľa a spoluprácou s SCŠPP,
- individuálnej špeciálnopedagogickej podpore so školským špeciálnym pedagógom podľa potrieb žiaka v rámci predmetu: Rozvíjanie komunikačnej schopností a sociálnych zručností, pri ktorej sa realizuje Feuersteinova metóda

inštrumentálneho obohacovania FIE – zameraná na rozvoj kognitívnych zručností detí.

Vo výchovno-vzdelávacom procese učiteľ zohľadňuje špecifiká osobnosti a poznávacích procesov žiaka s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami (bez mentálneho postihnutia), ktoré môžu byť prítomné, napr.:

- Dieťa a žiak s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami bez mentálneho postihnutia používa rovnaké pomôcky ako pre intaktných žiakov, pokiaľ mu špeciálny pedagóg, v ktorého starostlivosti žiak je, neodporučí úpravu podmienok,
- zohľadňovať u žiaka napríklad motorickú instabilitu, neadekvátne emocionálne reakcie, rýchlu unaviteľnosť, poruchu pozornosti a iné.

K zmierneniu prejavov a dôsledkov vyššie uvedených negatívnych vplyvov na vzdelávanie v triede zabezpečí vyučujúci žiakovi nasledujúce podmienky:

- umiestni žiaka sedieť vpredu, aby mohol vnímať výklad učiteľa všetkými zmyslami,
- so žiakom aktívne spolupracuje pedagogický asistent,
- pri dekoncentracii pozornosti počas vyučovania zvolí v rámci možnosti individuálny prístup, motivovať žiaka k učebnej činnosti,
- v prípade potreby k práci so žiakom spolupracuje so špeciálnym pedagógom,
- v prípade potreby sa zamerať na rozvíjajúce cvičenia jemnej motoriky a senzomotorickej koordinácie. Ich cieľom je spevniť potrebné svalstvo, uvoľniť nežiadúce svalové napätie, vykonávať pohybové schopnosti a súhrn jednotlivých pohybov.

Pre porozumenie a osvojenie preberaného učiva učiteľ:

- vo všetkých vzdelávacích predmetoch primerane, no bez neopodstatnených úľav zohľadňovať dosah diagnózy na proces učenia,
- podnecovať a podporovať nadanie a schopnosti u žiaka, zvládať učivo vo vysokej miere, v prípade únavy a vysokej miere rozptýliteľnosti nehodnotiť výkon žiaka,
- v kolektíve rozvíjať empatické porozumenie, očný kontakt, pokojné vysvetlenie situácie, stanovovanie fyzických hraníc pri riešení konfliktov, napomáhať oceneniu pozitívnych momentov, podporiť sebadôveru žiaka v kolektíve a jeho úspešne začlenenie,
- v prípade nezvládnutého konfliktu a afektu okamžite opustiť so žiakom skupinu, zabezpečiť upokojenie, ticho a po pár minútach zabezpečiť reflexiu individuálne aj skupinovo (s asistentom, špeciálnym pedagógom, triednym učiteľom, psychológom),
- stanovovať hranice a pravidlá pri práci v triede, určiť si stratégie pri vyrušovaní, pomenovať hnev zo strany učiteľa a popísať prejavy, ktoré vyrušujú. V prípade opakovaných ťažkostí konzultovať s triednym učiteľom a špeciálnym pedagógom,
- v domácom prostredí nacvičovať a trénovať sociálne situácie, hovoriť o pocitoch a situáciách v triede, rozvíjať relaxáciu cez tvorivú činnosť, hru, maľovanie, záujmy,

- v písaní poskytnúť dlhší čas na kontrolu napísaného,
- pozitívne pristupovať s dôrazom na pochvalu, ocenenie a povzbudenie žiaka,
- pozitívne hodnotiť aj čiastkové úspechy a umožniť mu zážitok z úspechu,
- dávať jasné a stručné inštrukcie,
- ubezpečiť sa, že žiak správne počul a porozumel inštrukcii, najlepšie tým, že zopakuje vlastnými slovami,
- primerane akceptovať jeho pracovné tempo.

Pri vzdelávaní žiaka s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami (bez mentálneho postihnutia) je nevyhnutná úzka spolupráca školy a rodiny, vytvorenie atmosféry spoločnej zodpovednosti a ujasnenia cieľov i postupov vedúcich k ich dosiahnutiu. V priebehu nižšieho stredného vzdelávania je potrebné pomôcť žiakovi pri jeho profesionálnej orientácii a tým prispieť k jeho úspešnému sociálnemu začleneniu.

Vzdelávanie žiakov so všeobecným intelektovým nadaním v základnej škole

Podmienky výchovy a vzdelávania žiakov so všeobecným intelektovým nadaním v školskej integrácii:

- zabezpečenie odborného prístupu pri výchove a vzdelávaní žiakov so všeobecným intelektovým nadaním s prihliadnutím na matematický potenciál žiaka z hľadiska obsahu, foriem a metód vzdelávania a hodnotenia.
- personálneho zabezpečenia odborným servisom školského špeciálneho pedagóga a spoluprácou s CPPPaP a SCŠPP.

Vo výchovno-vzdelávacom procese učiteľ zohľadňuje špecifiká osobnosti a poznávacích procesov žiaka so všeobecným intelektovým nadaním s prihliadnutím na matematický potenciál žiaka, ktoré môžu byť prítomné, napr.:

- Pri výchove a vzdelávaní žiakov s intelektovým nadaním je vhodné popri frontálnom (transmisívnom) vyučovaní čo najčastejšie využívať moderné aktivačné edukačné metódy ako projektové vyučovanie, prvky integrovaného tematického vyučovania, hodnotenie samostatných domácich prác (vrátane skupinového hodnotenia a sebahodnotenia), mentoring ap.
- Hodnotenie žiakov je založené prevažne na diagnostikovaní pokrokov v osobnom rozvoji. Využívajú sa rôzne formy hodnotenia učiteľom, spolužiakmi i sebahodnotenie, čo umožňuje prostredníctvom pozitívnej motivácie zvýšiť vlastnú angažovanosť žiaka v jeho výkonoch.
- Hodnotenie musí byť objektívne, spravodlivé, so zohľadnením individuality toho ktorého nadaného žiaka, aby napomáhalo jeho výkonovému i osobnostnému rozvoju. (Dôraz sa kladie na sebahodnotenie, pochopenie a uvedomenie si svojho výkonového statusu, s možnosťou korekcie chýb).
- Zvýšiť dôraz na správnu motiváciu žiaka k dosahovaniu vynikajúcich výsledkov, podľa svojich predpokladov, vzbudzovať u neho záujem o rôzne otázky a témy súčasnosti.

- Poskytovať prostredie, ktoré pozitívne hodnotí, rozvíja a posilňuje inteligenciu, afektívny (emocionálny-sociálny) a taktiež celkový osobnostný rozvoj, intuíciu a kompetencie.
- Podporovať ho v tom, aby nachádzal svoje miesto v takých oblastiach činnosti, ktoré mu budú najviac vyhovovať a v ktorých bude môcť naplno realizovať svoj potenciál.
- Uplatňovať aktivizujúce metódy, ktoré kladú dôraz na aktivitu, produktívne myslenie a samostatnosť.
- Rozvíjať rôzne spôsoby myslenia (logické, kritické, tvorivé).
- Uprednostňovať obsah pred formou.
- Podporovať samostatnosť (rozvíjať exekutívne kognitívne funkcie).
- Nenahrádzať prehĺbovanie a rozširovanie učiva zbytočnou akceleráciou. Prípadnú prezentáciu učiva vyšších ročníkov mu predkladať len po dôslednom zvážení a zvládnutia učiva príslušného ročníka. Pravidelne mu pripravovať a zadávať realizáciu projektov z rôznych oblastí.
- Poskytovať dostatok adekvátnych kognitívnych podnetov, kognitívne stimulujúce aktivity (podnetové úlohy, práca s informáciami...).
- Vytvoriť prostredie bohaté na tlač, podnety k aktivizácii, učebné pomôcky, rôznorodé materiály pre objavnú hru a tvorivú prácu.
- Dostatočne „zamestnať a vyťažiť“ dieťa počas edukačných aktivít.
- Akceptovať a podporovať záujmy dieťaťa.
- Redukovať mechanické a rutinné činnosti.
- Tvoríť úlohy a aktivity s viackrokovými riešeniami.
- Podporovať jeho zvedavosť, rozširovať poznanie a prehĺbovať jeho záujmy a aktivitu.
- Rozvíjať logické myslenie prostredníctvom hlavolamov, bludísk, náročnejších skladačiek....
- Rozvíjať tvorivosť v rôznych oblastiach - verbálnu, neverbálnu.

Pre porozumenie a osvojenie preberaného učiva učiteľ:

- Individuálny prístup v priebehu výchovno-vzdelávacieho procesu.
- Využívať pozitívnu motiváciu, poskytovať žiakovi okamžitú spätnú väzbu.
- Zamestnávať dieťa úlohami nad rámec povinností, zadávať náročné úlohy, kde môže žiak uplatniť svoj intelekt, rozvíjať u žiaka prostredníctvom problémových a tvorivých úloh - samostatnosť, tvorivosť, snahu riešiť problémy, schopnosť objavovať a experimentovať, samoštúdium a sebaučenie, orientácia v informáciách a zručnosť pri ich spracúvaní, samostatnosť, schopnosť hodnotiť seba i iných, ale i prijať názory iných, ochota spolupracovať, tolerancia a taktnosť.
- Vyplniť na vyučovacích hodinách všetok pracovný čas žiaka, aby jeho aktivita a energia bola pozitívne využitá a aby nemal čas na nežiadúce prejavy správania.
- Rozvíjať sociálne a komunikačné zručnosti v kolektíve triedy a napomáhať jeho dobrej adaptácii a kamarátskych vzťahov s deťmi.
- V matematike zaradiť dostupné súťaže Všedkovedko, Klokanko a Pytagoriádu. Ďalšie postupy je treba v prvých mesiacoch starostlivo sledovať a dopĺňovať podľa toho, aká je jeho motivácia a ktorým smerom sa chce uberať. Maximálne treba využiť materiály, ktoré by stimulovali jeho zvedavosť a záujem, hlavne o matematiku.

- Okrem všeobecne používaných metód používať metódy, ako: kladenie otázok a odpovedí, rozvíjanie kritického myslenia, metódy na rozvíjanie tvorivosti, samostatnosti vo forme tvorivého dialógu učiteľ-žiak. Dôraz sa kladie na samostatnú prácu žiaka.

Pri vzdelávaní žiaka so všeobecným intelektovým nadaním je nevyhnutná úzka spolupráca školy a rodiny, vytvorenie atmosféry spoločnej zodpovednosti a ujasnenia cieľov i postupov vedúcich k ich dosiahnutiu.

Spišské Podhradie

03. 10. 2022

Ing. Eva Grigerová

riaditeľka školy

Vyjadrenie Rady školy

Inovovaný školský vzdelávací program (ďalej iŠkVP) na školský rok 2022/2023, ktorý prezentovala riaditeľka školy Ing. Eva Grigerová, bol prerokovaný na zasadnutí Rady školy dňa 06. 10. 2022.

Inovovaný školský vzdelávací program školy je vypracovaný v súlade so Štátnym vzdelávacím programom a zodpovedá požiadavkám Zákona o výchove a vzdelávaní č. 245/2008 Z. z. Inovovaný ŠkVP posilňuje výučbu prírodovedných predmetov a kladie väčší dôraz na prácu žiakov s digitálnymi technológiami. Súčasne vymedzuje anglický jazyk ako prvý cudzí jazyk, ktorý sa povinne vyučuje od 3. ročníka základnej školy. Druhý cudzí jazyk (nemecký) škola ponúkla žiakom z rámca voliteľných hodín podľa možností školy a záujmu žiakov.

V tomto školskom roku došlo k zmene využitia voliteľných hodín. Predmet Hravá angličtina v 1. a 2. ročníku sa premenoval na Anglický jazyk a predmet Regionálna výchova v 5. ročníku sa nahradil novým predmetom: Viem čo zjem.

IŠkVP vychádza z demokratických a humanistických hodnôt spoločnosti. Na ich základe vymedzuje vzdelávacie štandardy poskytovaného vzdelávania v cieľovej, výkonovej a obsahovej rovine, ktoré tvoria východisko k osvojovaniu a rozvíjaniu funkčných kompetencií žiakov. Prostredníctvom vzdelávacích oblastí a prierezových tém preferuje vo výučbe medzipredmetový prístup, teda kooperáciu v rámci jednotlivých učebných predmetov.

Rada školy nemá k prezentovanému programu žiadne podstatné pripomienky a súhlasí s jeho obsahom.

Spišské Podhradie 06. 10. 2022

Mgr. Ľudmila Jacková
predsedkyňa Rady školy